

VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs

T 010 249 24 60
F 010 249 24 70
I www.vdhelm.nl
E info@vdhelm.nl

BIC RABONL2U
IBAN NL56 RABO 0354 4306 45
K.v.K. 27233428
B.T.W. nr. NL8079.90.000.B01

Honderdland Ontwikkelings Combinatie C.V.
Postbus 218
3140 AE MAASDIJK

Ons kenmerk: 20170014
Datum: 16 februari 2017
Behandeld door: Dhr. Ing. A. Kolders en Mevr. Ing. T. Deugd
Betreft: Actualisatie lopende ecologische onderzoeken Wet natuurbescherming

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de resultaten inzake de actualisatie van de reeds uitgevoerde onderzoeken met betrekking tot het project 'Honderdland fase 2' te Maasdijk. Het projectgebied betreft Honderdland fase 2C1 (hierna: Fase 1) en Fase 2C2 (hierna: Fase 2). Fase 1 is gelegen tussen de nieuwe verbindingsweg N220-N213 aan de noordwest zijde, Blauwhek aan de noordoost zijde en de N220 (Maasdijk aan de zuidwest zijde). De begrenzing van Fase 1 wordt weergegeven in bijlage 1. Fase 2 wordt begrensd door de N220, Blauwhek, Maasdijk, Verkadestraat en Oudedijk. De begrenzing van Fase 2 wordt weergegeven in bijlage 2.

AANLEIDING

De aanleiding tot dit briefrapport is de in werking treding van de 'Wet natuurbescherming' en de mogelijke gevolgen die dit kan hebben op het betreffende project.

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet. Met name op het gebied van soortenbescherming is het één en ander veranderd. Sommige soorten zijn niet meer beschermd en andere soorten zijn nu zwaarder beschermd. Daarnaast zijn per provincie verschillen ontstaan in de bescherming van soorten. Het bevoegd gezag is verschoven van RVO (Ministerie van Economische zaken) naar de provincies.

Ten aanzien van gebiedsbescherming moet volgens de Wet natuurbescherming tevens worden getoetst aan de aanwezigheid van beschermde houtopstanden in het projectgebied, waar mogelijk de meldings- en herplantplicht voor geldt. Voor een uitgebreide beschrijving over de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 3.

DOELSTELLING

Het doel van dit briefrapport is het verkrijgen van inzicht in de gevolgen van de Wet natuurbescherming op onderhavig project en het bepalen van de mogelijk te nemen of vervallen vervolgstappen.

VOORGAANDE ONDERZOEKEN

Op 23 april 2015 is door Regelink Ecologie & Landschap een ecologische quickscan uitgevoerd naar Fase 1 van het project met kenmerk RA15148-01. Op basis van dit rapport werden beschermde vleermuizen, vogels en vissen verwacht. Vervolgens is een soortgericht onderzoek door Regelink Ecologie & Landschap uitgevoerd naar Fase 1 van het project met kenmerk RA15148-02. Uit dit soortgericht onderzoek is gebleken dat een zomerverblijfplaats en een paar- en mogelijk winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, 19 nestplaatsen en foerageergebied van de huismus en vaste rust- en verblijfplaatsen van de bittervoorn en de kleine modderkruiper aanwezig zijn. Op basis van de aanwezigheid van deze soorten is een activiteitenplan (VanderHelm Milieubeheer B.V. *activiteitenplan t.b.v. het bouwrijp maken van Honderdland Fase 2C* kenmerk HOMA160674, d.d. 2 augustus 2016) en een werkprotocol (VanderHelm Milieubeheer B.V. *ecologisch werkprotocol t.b.v. Honderdland Fase 2C1* kenmerk HOMA160674, d.d. 8 december 2016) opgesteld. Voor de gewone dwergvleermuis, huismus, bittervoorn en de kleine modderkruiper is op 1 september 2016 door de RVO voor Fase 1 een ontheffing verleend met kenmerk 5190017982208.

Op 12 december 2016 is door VanderHelm Milieubeheer B.V. een ecologische quickscan uitgevoerd met kenmerk HOMA161116, ter plaatse van Honderdland fase 2 te Maasdijk. Naar aanleiding van de quickscan worden verschillende beschermde soorten, waaronder vleermuizen, verwacht en zijn een aantal beschermde soorten al aangetroffen, zoals de huismus. Vervolgens is in 2016 een deel van het soortgericht onderzoek uitgevoerd ter plaatse van het projectgebied met kenmerk HOMA161230. In 2017 worden de bezoeken voor het huismusonderzoek, gierzwaluwonderzoek, kraam- en zomerverblijfplaatsonderzoek en vliegrouteonderzoek van vleermuizen uitgevoerd.

BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de ecologische quickscan en een deel van het soortgericht onderzoek zijn in Fase 2 van het project verschillende soorten vastgesteld en worden verschillende soorten verwacht die onder de bescherming vielen van de Flora- en faunawet. Onderhavig wordt per soort(groep) aangegeven wat veranderd is naar aanleiding van de Wet natuurbescherming, welke soorten niet meer beschermd zijn en welke soorten eventueel nieuw beschermd worden.

Vaatplanten

Tijdens de quickscan was de zwanenbloem aanwezig (Tabel 1 soort) in watergangen van Honderdland. Op basis van de Flora- en faunawet gold voor Tabel 1 soorten een vrijstelling bij werkzaamheden die werden uitgevoerd in het kader van 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'. Onder de Wet natuurbescherming geldt voor de zwanenbloem dezelfde vrijstelling. Beschermde planten worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

Vogels

Op basis van de quickscan worden de gierzwaluw, boomkruiper, ekster, zwarte kraai en de grote bonte specht verwacht en zijn de huismus, boerenzwaluw, koolmees, pimpelmees, spreeuw en algemene broedvogels al aangetroffen. Qua soortgericht onderzoek en soortenbescherming verschilt de bescherming onder de Wet natuurbescherming van deze soorten niet veel van de Flora- en faunawet. Voor de huismus en de gierzwaluw is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek nodig en zal bepaald moeten worden of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

De overige vogels (categorie 5 en algemene broedvogels) zijn alleen beschermd tijdens de broedperiode. Echter, wel moet worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn broedvogelinspecties vereist en moeten eventueel maatregelen worden genomen om vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen (broedvrij houden). Broedvrij houden is echter alleen mogelijk als de gunstige staat van instandhouding van verwachte soorten gunstig is.

Vleermuizen

Op basis van de quickscan worden diverse vleermuizen in het Honderdland verwacht. Het paar- en winterverblijfplaatsonderzoek heeft reeds plaatsgevonden. In de woningen van Fase 2 zijn twee paar- en winterverblijfplaatsen aangetroffen. Qua soortgericht onderzoek en soortenbescherming verschilt de bescherming onder de Wet natuurbescherming niet veel van de Flora- en faunawet. Voor zomer- en kraamverblijfplaatsonderzoek is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek nodig en zal bepaald moeten worden of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Een ontheffing kan pas worden aangevraagd als het soortgericht onderzoek volledig is afgerond.

Grondgebonden zoogdieren

In Honderdland worden diverse soorten grondgebonden zoogdieren verwacht. Door provincie Zuid-Holland zijn de te verwachte grondgebonden zoogdieren in Honderdland vrijgesteld. Deze soorten worden nog steeds beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving en dat dieren de kans wordt geboden om te vluchten tijdens de werkzaamheden.

Vissen

In het soortgericht onderzoek is reeds aangegeven dat de bittervoorn en de kleine modderkruiper, die verwacht worden in het plangebied, vanaf 1 januari 2017 niet meer beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Derhalve is geen aanvullend onderzoek uitgevoerd naar deze soorten. Voor deze soorten geldt alleen nog de zorgplicht. Dit betekent dat indien geen dempwerkzaamheden richting open water uitgevoerd kunnen worden, de aanwezige vissen moeten worden afgevangen en verplaatst naar een geschikt alternatief. Hierbij hoeft geen rekening meer gehouden te worden met gevoelige perioden. De beschermde vissen die nog op de lijst van de Wet natuurbescherming staan komen niet voor in de omgeving van Honderdland.

Amfibieën

In Honderdland worden diverse soorten amfibieën verwacht. Door provincie Zuid-Holland zijn de te verwachte amfibieën in Honderdland vrijgesteld. Echter, deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving en dat dieren de kans wordt geboden om te vluchten tijdens de werkzaamheden.

Reptielen

In Honderdland komen geen reptielen voor die zowel beschermd waren onder de Flora- en faunawet als onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Beschermde reptielen worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

Libellen

In Honderdland komen geen libellen voor die zowel beschermd waren onder de Flora- en faunawet als onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Beschermde libellen worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

Dagvlinders

In Honderdland komen geen dagvlinders voor die zowel beschermd waren onder de Flora- en faunawet als onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Beschermde dagvlinders worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

Slakken

In Honderdland komen geen slakken voor die zowel beschermd waren onder de Flora- en faunawet als onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Beschermde slakken worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

Kevers

In Honderdland komen geen kevers voor die zowel beschermd waren onder de Flora- en faunawet als onder de nieuwe Wet natuurbescherming. Beschermde kevers worden op basis van verspreiding en biotoop uitgesloten in de omgeving van het projectgebied.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet gelegen in een natuurgebied dat beschermd is door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Solleveld & Kapittelduinen op ongeveer twee kilometer ten westen van Honderdland. Ondanks dat natuurgebieden op meer dan circa twee kilometer afstand liggen zijn de werkzaamheden (het realiseren van een bedrijventerrein met meer (zwaar) verkeer en nieuwe bedrijven) van dusdanige aard dat een negatief effect door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet kan worden uitgesloten. Om een negatief effect te kunnen uitsluiten dan wel aantonen zal een voortoets en/of passende beoordeling moeten worden gemaakt.

Het projectgebied ligt niet in een gebied van Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Binnen een straal van twee kilometer van het projectgebied bevinden zich enkele gebieden van het NNN. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot NNN hoeven derhalve niet te worden genomen.

Het projectgebied is tevens niet gelegen in belangrijk weidevogelgebied. Vervolgstappen zijn dan ook niet nodig.

Voor beschermde gebieden die onder de Wet natuurbescherming vallen verandert niets ten opzichte van de Flora- en faunawet.

HOUTOPSTANDEN

In de Wet natuurbescherming zijn beschermde houtopstanden opgenomen. Houtopstanden zijn beschermd als bepaald wordt of de houtopstanden in Honderdland:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat.
- de beplantingen van bomen groter is dan 10 are.
- een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

Het bomenbestand in Honderdland is niet groter dan 10 are en er zijn geen bomenrijen van meer dan 20 bomen aanwezig. De aanwezige houtopstanden staan niet op de lijst van de gemeente Westland. Derhalve hoeft voor deze bomen geen kapvergunning te worden aangevraagd.

CONCLUSIE EN ADVIES

Naar aanleiding van de actualisatie is uitgesloten dat nieuwe soorten aanwezig zijn die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en die dat nog niet waren onder de Flora- en faunawet. Aanvullende ecologische onderzoeken naar andere soortgroepen is niet nodig. De soortgerichte onderzoeken naar vleermuizen, de huismus en de gierzwaluw worden, zoals reeds gepland, uitgevoerd in 2017. Een andere werkwijze of vervolgstappen naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van soortbescherming zijn derhalve niet nodig.

Het projectgebied is niet gelegen in een gebied dat beschermd is door de Wet natuurbescherming en binnen het projectgebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Echter, mogelijk kan een negatief effect ontstaan op nabijgelegen Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden. Om een negatief effect te kunnen uitsluiten dan wel aantonen wordt geadviseerd om een voortoets en/of passende beoordeling te (laten) maken.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project wordt uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

TOT SLOT

Kwaliteit waarborgt tevredenheid en daarom vinden wij het belangrijk om te weten of u tevreden bent over onze diensten en producten. Wij stellen het dan ook zeer op prijs indien u op- en/of aanmerkingen heeft, dat u deze aan ons kenbaar maakt.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van het onderzoek en eventuele vervolgacties zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven. Hierover kunt u contact opnemen met mevr. Ing. K. Orië-Vreugdenhil.

Dit briefrapport wordt, tenzij anders door u aangegeven, niet verzonden aan derden. Dit briefrapport mag, na kennisgeving aan VanderHelm Milieubeheer B.V., uitsluitend in haar geheel worden vermenigvuldigd of aan derden verstrekt.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

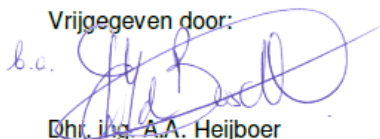
Met vriendelijke groeten,
VanderHelm Milieubeheer B.V.

Gecontroleerd door:

Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.

Vrijgegeven door:

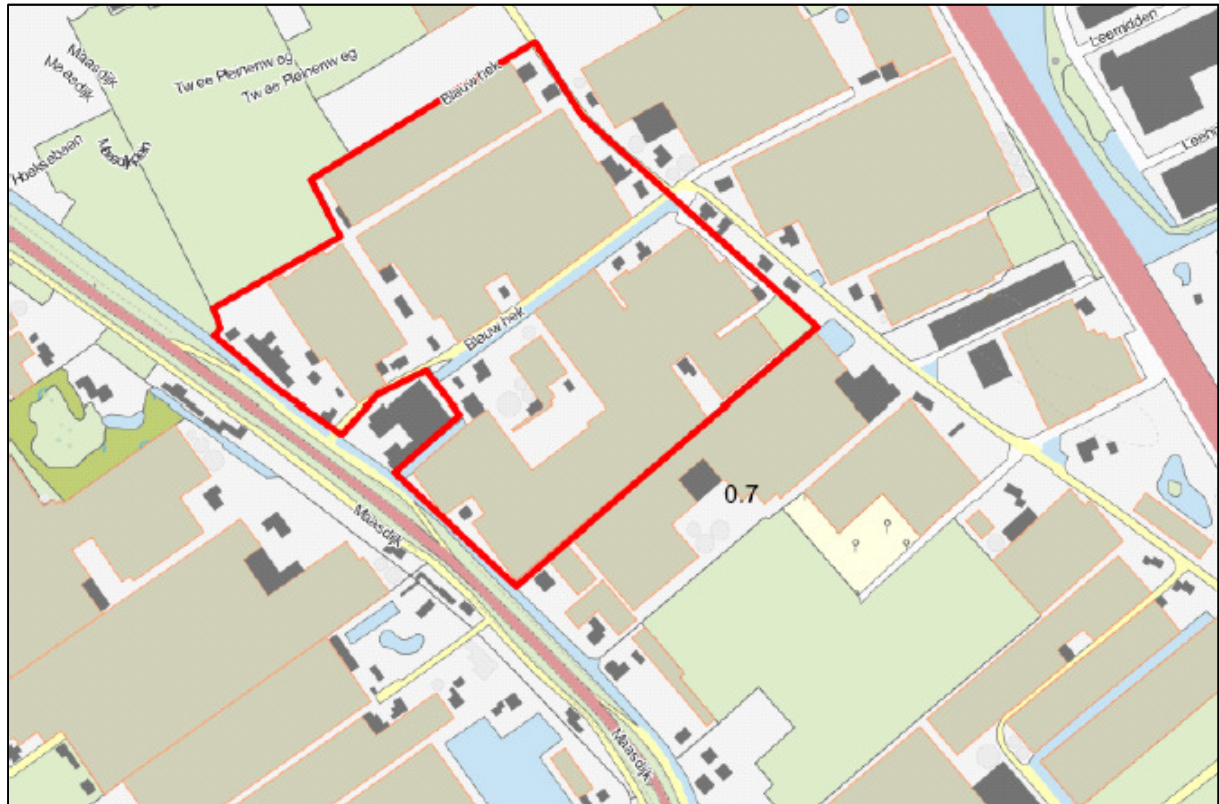
Dhr. ing. A.A. Heijboer

Bijlagen:

1. Begrenzing projectgebied Fase 1
2. Begrenzing projectgebied Fase 2
3. Wettelijke en bestuurlijke kaders Wet natuurbescherming

BIJLAGE 1 BEGRENZING PROJECTGEBIED HONDERDLAND FASE 1

BIJLAGE 2 BEGRENZING PROJECTGEBIED HONDERDLAND FASE 2

BIJLAGE 3 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van enerzijds in het wild levende dieren (fauna) en planten (flora) en anderzijds de gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving inzake de Wet natuurbescherming.

Wet natuurbescherming (01-01-2017)

De Wet natuurbescherming is een samenkomst van drie voormalige natuurwetten: De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Onder de Wet natuurbescherming valt nu de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

Soortenbescherming (flora en fauna)

De Wet natuurbescherming beschermd kwetsbare en zeldzame flora en fauna. De wet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in Europees- en nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Afhankelijk van de beschermde status van een soort dient bij de aantasting van exemplaren of nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Indien geen verbodsbepalingen worden overtreden kan mogelijk worden volstaan met een mitigatieplan.

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn en vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Voor deze soorten dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, dwingende redenen van groot openbaar belang of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten en rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming.

Vrijstelling

Middels een vrijstellingsregeling kan in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend worden voor nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten blijft wel de algemene zorgplicht van kracht. Per provincie wordt een vrijstellingslijst opgesteld. Elke provincie kan ervoor kiezen om verschillende soorten vrij te stellen. Per project zal gekeken moeten worden welke dier- en plantensoorten in de betreffende provincie zijn vrijgesteld. Voor soorten die niet zijn vrijgesteld dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, of dient bij de aantasting van exemplaren nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort bij activiteiten die de verbodsbepalingen overtreden, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Verboden handelingen

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragscode

Voor zowel Europees als nationaal beschermde soorten geldt dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden volgens een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. De betreffende gedragscode moet voor de werkzaamheden en soort(groep) geschreven en beschikbaar zijn. Dit geldt indien de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of –bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik, of
- een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een gedragscode, mits de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten behouden blijft.

Positieve afwijzing

Als er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van zowel Europees als nationaal beschermde soorten garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. Om er echter zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van deze maatregelen een ontheffing bij de betreffende provincie worden aangevraagd. Indien de provincie akkoord gaat met de mitigerende maatregelen en de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten hiermee behouden blijft, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

Zorgplicht

De zorgplicht valt onder zowel de soortenbescherming (dier- en plantensoorten) als gebiedsbescherming. Onderstaand worden de maatregelen met betrekking tot zorgvuldig handelen weergegeven, zoals opgenomen artikel 1.11 en artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming

3. Van zorgvuldig handelen is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
 - b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
 - c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, ontworteld of vernield.

Gebiedsbescherming

Onder de gebiedsbescherming vallen de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Beschermde Natuurmonumenten, gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands) en houtopstanden.

Natura2000

Natura 2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor elk Natura 2000-gebied wordt door de betreffende provincie een beheerplan opgesteld, waarin de nodige instandhoudingsmaatregelen zijn opgenomen.

Artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming stelt over Natura 2000-gebieden het volgende: *'Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.'*

De toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied gelegen is en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Als dit niet het geval is dan is verder onderzoek niet nodig. Indien er wel sprake is van een effect op beschermde natuurwaarden is een aanvullende toetsing noodzakelijk, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre er sprake is van een negatief effect.

Natuurnetwerk Nederland

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder het NNN vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming (houtopstanden) vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd.

Wanneer voor het uitvoeren van werkzaamheden houtopstanden zoals hierboven beschreven gekapt moeten worden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt, is het raadzaam bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is. Als dat zo is, moet die apart worden aangevraagd. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt, moet het worden herplant. Deze termijn van drie jaar geldt ook als het bos door een calamiteit (brand, storm, ziekten of plagen) verloren gaat. Na drie jaar moet er een geslaagde herbebossing zijn uitgevoerd. Een herbeplanting die niet goed is aangeslagen moet, binnen 3 jaar na kap, worden ingeboet.

In de Wet natuurbescherming zijn verboden handelingen ten aanzien van houtopstanden opgenomen in artikel 4.2. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De meldings- en herplantplicht is niet van toepassing:

- indien houtopstanden worden geveld ter uitvoering van instandhoudingsmaatregelen of ten behoeve van Natura 2000-gebieden;
- voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In uitzonderingsgevallen kan een kapverbod worden opgelegd als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

